

De maand september

September wordt vaak gemarkeerd als het einde van de groeifase. De lichaamslengtemetingen tonen dat dit klopt voor de teven maar dat reuen nog iets langere doorgroeien tot ze 5 maanden oud zijn. Gesteld kan worden dat de jeugdgroei er op zit en dat de dieren overgaan naar het volwassen worden. Dit valt gelijk met de verandering van de klok. Door het korter worden van de dagen wordt het tijd om aan de winterpels te gaan werken. Hierbij speelt de temperatuur een katalyserende rol.

De maand september is geschikt om een oordeel over de lichaamslengte te geven, mits men rekening houdt met de leeftijd van de dieren. De metingen uit voorgaande jaren tonen dat het meten van de lichaamslengte al vroeg kan en een betrouwbare voorspelling geeft naar de lengte die de dieren hebben eind oktober. Het gewicht in september heeft een veel mindere voorspellende waarde voor de lichaamslengte en ondertussen weten we dat het gewicht en de lichaamslengte SAMEN de pelslengte bepalen. De lichaamslengte moet er in september zijn en dan kunnen de dieren nog in gewicht groeien. Andersom niet, lengtegroei is er niet of nauwelijks meer na september en korte dikke dieren blijven kort. Hou bij meten in september wel de leeftijd in de gaten.

De voorselectie voor fokdieren kan in september gemaakt worden. Bij de teven moet op moedereigenschappen en gedrag en geplaatste opmerkingen gelet worden. Een goede eigenschap die sterk

**Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Kenniscentrum Pelsdierenhouderij
Edelveen te Ederveen**

vererft wordt is het aantal spenen. Als u die geteld hebt in de lactatieperiode is dat als selectie criterium mee te nemen, want veel spenen betekent minder uitval, en heeft een positief effect op het fokresultaat. In deze editie het worpresultaat van Edelveen in 2017. Dat is niet tegenvallend na de AD uitbraak in het najaar. Groepen met vechters en veel beschadigingen moeten niet voor fokdier aange merkt worden. Bij de reuen zijn de lichaamslengte het belangrijkste, daarna het gewicht, de conditie en tot slot het gedrag belangrijk. Doordat de pelskwaliteit via de reu het snelst te beïnvloeden is, moet dat in oktober/november als zwaarwegend criterium meegenomen worden.

In september komt het voeren naar conditie en behoefte als belangrijkste werkzaamheid naar voren. Gezondheidsproblemen die met voeren in verband gebracht worden zijn leververvetting en blaas/nierstenen. Het optreden van blaas/nierstenen bij nertsen is vooral genetisch bepaald. Leververvetting wordt genoemd bij een overdadige voeropname, wat direct gevolg is van het aanbieden. De voerplaats moet juist NIET altijd vol liggen met voer. Een periode van 2 uur zonder voer is positief om het maag/darm systeem wat te ontlasten. Het heeft geen invloed op de groei en voeropname, want nertsen verhogen hun eetsnelheid wanneer er minder tijd voor eten is. Met het automatisch voedersysteem kunnen we volop plussen en minnen en als je dat per ren volgt zie je een golfbeweging in de

voeropname; na een periode van veel voer, nemen de nertsen zelf wat terug. Speel daarop in door op het gemiddelde van die 'golf' voer te verstrekken, dat is voor ieder rendabeler.

Het project lichaamslengte uit 2016 heeft bijzonder veel informatie opgeleverd. Niet eerder hebben we pups uit lijnparing van de ouders gevolgd vanaf 10 weken leeftijd tot pelslengte. De eerste resultaten staan vermeld in het artikel over het worpresultaat. Lichaamslengte is erfelijk en een sterk advies om als selectie criterium te gebruiken. Daarnaast is er een factor in beeld gekomen welke ook belangrijk is voor een goede pelslengte: de rekbaarheid van het leer. Dat lijkt ook genetisch. Het onderzoek van deze groeiperiode is daarop gericht. De uitvoering in 2017 kent dezelfde opzet als in 2016, maar nu is zeer intensief naar de vroege jeugdgroei gekeken. Zo groeit een project naar steeds meer informatie met soms verrassende wendingen, zoals de rekbaarheid als genetische factor en dat de lichaamslengte voornamelijk in de lactatieperiode bepaald wordt. Aan het eind van september kan gestart worden met de ELISA-test. Met een steekproef van het bestand wordt duidelijk wat de status is. Die status heeft veel invloed op het vervolg van het najaar, zo hebben we vorig jaar gemerkt. De groeiperiode is altijd de opmaat naar het einde van het jaar.

Wij wensen iedereen een mooie nazomer toe.